

FÄRNEBOFJÄRDEN

Nyhetsbrev från Färnebofjärdens Nationalpark 2015

www.sverigesnationalparker.se/farnebofjarden

Fiskgjuse. Foto: Tomas Ärlemo.

Välkommen till Färnebofjärdens nationalpark

Färnebofjärdens nationalpark är ett unikt älvlandskap.

Nationalparker bevarar orörd natur och en mängd olika arter till kommande generationer.

Det naturnära friluftslivet prioriteras och nationalparksförvaltningen ser till att det finns bra möjligheter till detta.

Du kan träffa oss som jobbar här på kontoret, i naturum eller ute i skogen.

Välkommen ut i naturen!

Betande kor vid Stadarna med Torröstugan i bakgrunden.

ARBETAR MED GULDSTJÄRNA

I detta nummer:

- Arbetar med guldstjärna
- Nya eldstäder
- Enskild ö med stuga och båt
- Bevarad 1700-tals lada
- Naturvårdsbränning vid Hällnäset
- Katastrofår för fiskgjusarna
- Slåtter för hand - en utmaning i år
- Revidering av nuvarande skötselplan
- Nyttjanderättsavtal för samarbetslogga
- Nylansering av nationalparkernas hemsida
- Nationalparken i bilder
- Ny rapport om vegetation

Färnebofjärden har kommit långt i arbetet med den gemensamma identiteten för alla Sveriges nationalparker. "Vi ligger i princip 2:a i Sverige", säger nationalparksförvaltaren Ingvar Westman. Förra året sattes det upp nya ledmarkeringsskyltar, gränsstolpar och parkeringsskyltar i hela nationalparken.

I år har det tagits fram nya stora in-

formationsskyltar som satts upp runt om i nationalparken. Fyra temaskyltar har kommit på plats längs barnvagnsstigen vid huvudentrén på Mattön och ytterligare sju små skyltar har kommit upp längs naturstigen mellan Gysinge och huvudentrén. Alla skyltar bär den nya loggan, en sexkantig guldstjärna. Planen är att inviga den nya identiteten på Nationalparkernas dag i maj 2016.

NYA ELDSTÄDER

Brättnäset, Karlholm, Sandön och Skekarsbo har fått nya eldstäder. De nya har formen av en stjärna och passar finurligt fint ihop med den nya identitetens sexkantiga tänk.

ENSKILD Ö MED STUGA OCH BÅT, I EN NATIONALPARK

De första bokningarna av Torröstugan inför sommaren 2016, har redan börjat komma in.

Vill du också semestra i egen stuga, på egen ö, med egen roddbåt, i Färnebofjärdens nationalpark? Under 2016 är stugan bokningsbar veckovis, 16 maj-31 okt.

Boka hos naturum.

Tel: 010-225 15 16 eller

e-post:

farnebofjarden@lansstyrelsen.se.

BEVARAD 1700-TALS LADA

För några hundra år sen var det aktivitet vid höladorna på älvangarna vid Färnebofjärden. Ängarna slogs för hand och höet lagrades i höladorna tills vintern kom. Då, när isarna höll för hästtransport, tog man hem höet till gårdarna och djuren. Sådana här lador, ser man inte längre så ofta, de flesta har sjunkit ihop och återtagits av naturen.

Vid den slåtttrade ängen på Ängsövallen står snart en gammal hölada från 1700-talet. Ladan är knuttimrad, vilket gjorde det möjligt att montera ner den, flytta och bygga upp den igen.

Hölador har alltid flyttats mellan platser, alltefter behov, och nu får denna lada tjänstgöra på Ängsövallen en tid framöver. Ett kulturarv har bevarats. Ladan står nära älven och den som åker förbi med båt eller kanot, kan se den från vattnet.

NATURVÅRDSBRÄNNING VID HÄLLNÄSET

Veckan före midsommar hade marken torkat upp så pass bra att det gick att utföra en naturvårdsbränning utanför Hällnäset i Färnebofjärdens nationalpark.

Två myrholmar på en yta av ca 3 ha kunde brännas. Vid tillfället var det högvatten, så myrholmarna brann medan myrarna mellan holmarna var dränkta i vatten. Därmed var det en säker bränning. "Vi brände i rätt ögonblick, sen blev det sämre väder", säger Ingvar Westman, nationalparkförvaltare.

Vid eftersläckningen pumpades vatten upp från älven och allt fortlöpte som planerat utan problem. Bränningsledare var Robert Ahlberg, Länsstyrelsen i Gävleborg. Syftet med naturvårdsbränningar är att bevara arter av växter och djur som är beroende av bränd skog och mark.

KATASTROF-ÅR FÖR FISKGJUSARNA!

Från de 8 bon som fanns i början av juli, där föräldrarna var aktiva och matade sina ungar, fanns förväntningar att det skulle bli 14 friska ungar som kom på vingarna. I augusti var det bara två aktiva bon kvar och från vardera av dessa bon var det en unge som blev flygg. 80% av de häckningar som fanns i juli avbröts och 75% av alla stora ungar som ringmärktes, försvann.

Totalt denna sommar fick alltså nationalparkens fiskgjusar två ungar, antalet brukar ligga runt 12 st.

I Sverige överlag, har fiskgjusen det bra, men vad hände med Färnebofjärdens fiskgjusar i år?

Fiskgjuse över bo. Foto: Tomas Ärlemo

SLÅTTER FÖR HAND - EN UTMANING I ÅR

Det var inte helt lätt att slått Åsbyvallens älväng den här blöta sommaren. Oskar Jonsson, från Ångsnäs Gård, har fått jobba hårt för att få av gräset och bärga materialet i år.

- "I år får det blöta höet komposteras och bli jord men fina somrar kan jag göra rundbalar och ta hem höet till korna. Att använda materialet för att göra biogas, är en tanke på sikt. Man skulle också kunna använda det som strö", säger Oskar.

Oskar är unik på marknaden med sin manuella slätterbalk som fungerar särskilt bra till ömtålig mark med känsliga arter, t ex rikkärr med orkidéer. Resultatet på Åsbyvallan blev riktigt bra men det krävdes flera man och hårt arbete i blötan. Materialet efter slåttern, strängades, skottades ihop med högafflar och drogs sedan bort med hjälp av en bandgäende

fyrhjuling.

- "Det har inte varit ekonomiskt lönsamt att slått Åsbyvallan i år men systemet med gårdsstöd gör att jag måste köra en viss yta, annars riskerar jag sanktioner/böter, vilket drabbar mitt jordbruk i övrigt. Jag vill verkligen lyfta den här problema

tiken eftersom det är ett risktagande att ta åt sig uppdrag på älvängar som periodvis kan ha mycket vatten. Jag gör en insats på mark med särskilda värden, det borde räknas in och därmed borde en viss flexibilitet finnas med i reglerna. Nu hoppas jag på ändringar i reglerna samt bra väder".

Oskars slätterbalk

REVIDERING AV NUVARANDE SKÖTSELPLAN

Varje nationalpark har en skötselplan att förhålla sig till i arbetet med naturvård och friluftsliv. Skötselplanen för Färnebofjärdens nationalpark kommer att revideras under 2016. Varken de nya föreskrifterna från 2015 eller grundsyftet med nationalparken kommer att ändras men det finns en ambition att få med mer om vattenmiljöerna till skötselplanen. Revideringen utförs av Naturvårdsverket och Länsstyrelsen Gävleborg som också informerar löpande kring arbetet. Synpunkter kan mailas till:
anna.jansson@lansstyrelsen.se.

3.3 Syftet med nationalparken

Syftet med nationalparken är att bevara ett unikt älvlandskap med omgivande värdefulla skogar och våtmarker i väsentligen orört skick. I syftet ingår:

- att områdets vegetation och skyddsvärda djurliv så långt möjligt bevaras i sitt naturliga tillstånd
- att den naturliga vattenregimen och forssträckorna bibehålls och att vattenmiljön så långt möjligt skyddas från föroreningar
- att vissa kulturhistoriskt intressanta miljöer bibehålls
- att allmänhetens möjlighet att uppleva områdets natur underlättas i lämplig grad

NYTTJANDERÄTTSAVTAL FÖR SAMARBETSLOGGA

Nationalparker är ett stycke skyddad natur som förvaltas till kommande generationer att uppleva. Områdena är också till för friluftsliv och är öppna för alla.

I ett led att öka tillgängligheten i Sveriges nationalparker, inbjuds organisationer att bli samarbetspartners. Samarbetspartners till en nationalpark, nyttjar Sveriges nationalparker varumärke, guldstjärnan, och står med på Sveriges nationalparker hemsida med sitt företag/organisation och aktiviteter.

I våras hölls ett möte med presumtiva samverkanspartners till Färnebofjärdens nationalpark. Nu är samverkansloggan framtagen, avtalsunderlag finns och de krav som ställs på en samarbetspartner är tydliga. Avtalet sluts med förval

taren för nationalparken som gör en bedömning av din verksamhet innan avtalet skrivs.

Du som vill söka samarbete med Färnebofjärdens nationalpark kan ringa kontoret, tel: 010-225 15 16, eller maila till:
farnebofjarden@lansstyrelsen.se.

Om du vill läsa mer om organiserat friluftsliv och naturturism i skyddad natur, kan du ladda ner en folder från Naturvårdsverkets hemsida: <http://www.naturvardsverket.se/organiserat-friluftsliv>, ISBN 978-91-620-8733-3.

Där ges tips, råd och regler för organiserad verksamhet.

NYLANSERING AV HEMSIDA

Sverige har en gemensam hemsida där alla nationalparker finns representerade,

www.sverigesnationalparker.se.

För att göra hemsidan ännu bättre, lättare att hantera och hitta information på, ses den över och nylanseras efter årsskiftet 2015-2016.

Facebook-sidan för Färnebofjärdens nationalpark finns kvar som vanligt där nytt från naturum och nationalparken läggs ut kontinuerligt:

www.facebook.com/farnebofjardensnationalpark

NATIONALPARKEN I BILDER

Årets vinnare i fototävlingen
”Nationalparken i bilder”

1:a Vintergatan, foto: P-M Hedén

2:a Vår i Gysinge, foto: Camilla Lindgren

3:e Ruvande mås, foto: Nils Gunnarsson

KONTAKT

Platskontor:

Färnebofjärdens nationalpark och naturum

Benedicks väg 3

810 21 Gysinge

010-225 15 16

farnebofjarden@lansstyrelsen.se

Vill du besöka oss på kontoret är det bra om du ringer först, så att vi finns på plats.

NYHETS BREVET

ges ut av förvaltaren, Länsstyrelsen i Gävleborgs län. Syftet är att sprida aktuell information om nationalparken. Nyhetsbrevet skickas som grupp-försändelse till alla som bor runt Färnebofjärden men finns även att ladda ner från vår hemsida. Om du vill ha nyhetsbrevet via mail, kan du lämna din mailadress till förvaltningen. Nyhetsbrevet finns också att hämta på naturum Färnebofjärden, i Gysinge.

NY RAPPORT:

Växterna vid Färnebofjärdens nationalpark.

Beställ genom att maila:

farnebofjarden@lansstyrelsen.se eller köp direkt i naturum. Pris: 20 kr.

